

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Karlem Ulíkem ve věci

žalobce: **S. E.**, narozený X
státní příslušnost Tuniská republika
bytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 6. 2019, č. j. OAM-840/ZA-ZA11-LE24-2018,

takto:

- I.** Žaloba se zamítá.
- II.** Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III.** Ustanovenému tlumočnickovi Ing. Rachidovi Khalilovi se přiznává tlumočné ve výši 1 631 Kč, jež bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Praze do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Shodu s prvopisem potvrzuje: J. R.

Odůvodnění:

I. Průběh správního řízení

1. Dne 30. 9. 2018 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany. V rámci pohovoru s účastí tlumočníka žalobce vypověděl, že z vlasti do České republiky vycestoval poprvé v červnu 2011, a to za svojí manželkou, občankou České republiky, s kterou se seznámil při její dovolené v Tunisku kolem roku 2008 a již v Tunisku v roce 2010 pojal za choť. Kromě manželky žijící v České republice byla jeho dalším důvodem k odcestování z vlasti rovněž skutečnost, že se v Tunisku změnil režim. Přitom právě s bývalým režimem byl žalobce spojen, ačkoliv nikdy nebyl politicky činný. V nově nastoleném režimu žalobce nejprve neměl žádné problémy, avšak v Tunisku se po převratu již necítil dobře. Za manželkou do České republiky odcestoval necelý rok poté, co se státní převrat uskutečnil. Od té doby se však do své vlasti ještě několikrát vrátil. Naposledy tam byl asi tři roky před podáním žádosti o mezinárodní ochranu. Tehdy chtěl navštívit svoji rodinu a také zjistit, jaká je v Tunisku „jeho situace“. Žalobce totiž současně uvedl, že se v Tunisku začínají řešit „zločiny minulosti“, „figuruje tam jeho jméno“, a tak se tam v současné době již nemůže vrátit. S bývalým režimem byl žalobce dle svých slov spojen tak, že pracoval pro muže jménem K. B. A., který byl X tehdejšího prezidenta. Ten ho úkoloval a dobře ho za odváděnou práci platil. Avšak peníze, které mu dotyčný vyplácel, pocházely z veřejných prostředků, což žalobce tehdy nevěděl. Když byl před třemi lety v Tunisku naposledy, již probíhalo vyšetřování – to žalobce zjistil z místního tisku. Tou dobou však ještě vyšetřovatelé neodhalili žalobcovo jméno. Před časem však žalobce dostal od známého zprávu, že žalobcovi tři bývalí kolegové, kteří pro synovce prezidenta rovněž pracovali, jsou vězněni a byl jim zabaven majetek. Jsou obviněni z toho, že kradli státní majetek a nelegálně se obohacovali. Známý ho současně varoval, když chtěl žalobce opětovně navštívit Tunisko, aby tak nečinil, neboť mu již ve vlasti hrozí nebezpečí, protože s bývalými spolupracovníky žalobce probíhá soud, který se od nich snaží dozvědět jména dalších osob, které pro synovce prezidenta pracovaly. O tom, že jsou v Tunisku stíháni jeho bývalí kolegové, se žalobce dozvěděl před více než jedním rokem. Na otázku, proč nepodal již tehdy žádost o azyl, žalobce odpověděl, že tehdy nevěděl, že se ho to bude rovněž týkat. Nyní k jeho rodině v Tunisku dokonce přišla policie, prohledali byt a sháněli se po nějakých dokumentech. Rodině policie řekla, že proti žalobci mají důkazy o spolupráci se synovcem prezidenta. V Tunisku mu tedy hrozí minimálně vězení. O ochranu však žádá proto, že má strach o život. Na otázku, zda na podporu svých tvrzení chce žalobce doložit nějaké doklady, odpověděl žalobce negativně. Žalobce dále potvrdil, že jen před pár dny (před uskutečněním pohovoru) byl na tuniské ambasádě v České republice, neboť mu skončila platnost cestovního dokladu. Šel si tedy vyřídit žádost o cestovní doklad nový. Na otázku, proč tuniskou ambasádu kontaktoval, když mu dle jeho tvrzení ve vlasti hrozí trestní stíhání, žalobce odpověděl, že na ambasádě „o nic nejde“, neboť ho nemohou zatknout. Dále žalobce vypověděl, že po celou dobu svého pobytu v České republice pobývá se svojí manželkou v obci Jirny. Doposud disponoval pobytoým oprávněním, avšak před dvěma měsíci mu toto oprávnění bylo ukončeno, neboť byl ve výkonu trestu odnětí svobody – dělal totiž zprostředkovatele mezi prodejcem a kupcem marihuany. Byl odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody na 27 měsíců. Na otázku, zda páchal v České republice i jinou trestnou činnost, žalobce odpověděl nejprve negativně, nicméně když byl posléze konfrontován se skutečností, že v evidenci rejstříku trestů má zaznamenány 4 trestné činy, opravil se, že v letech 2012, 2013

a 2014 byl v České republice rovněž trestán – ve všech případech se však tehdy jednalo o tresty podmíněné, uložené za majetkovou trestnou činnost.

2. Ze správního spisu dále vyplývá, že pro posouzení situace v zemi původu žalovaný shromáždil jako podklady:
 - sdělení Ministerstva zahraničních věcí ze dne 27. 4. 2018, č. j. 107602/2018-LPTP, o situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do Tuniska a o situaci občanů Tuniska po návratu do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí,
 - svoji vlastní analýzu ze dne 27. 6. 2018 nazvanou *Bezpečnostní a politická situace v zemi*,
 - zprávu Ministerstva zahraničních věcí USA ze dne 20. 4. 2018 o dodržování lidských práv v Tunisku v roce 2017 (dále jen zpráva „MZV USA“),
 - výroční zprávu Amnesty International ze dne 22. 2. 2018 o situaci v oblasti lidských práv v Tunisku v letech 2017/2018,
 - zprávu organizace Freedom House z ledna 2018 nazvanou *Svoboda ve světě 2018 – Tunisko*,
 - výroční zprávu organizace Human Rights Watch 2018 ze dne 18. 1. 2018 o situaci v Tunisku v roce 2018, a
 - zprávu tzv. Bertelsmannovy nadace ze dne 29. 2. 2016 o situaci v Tunisku v letech 2013 - 2015
3. Z protokolu o seznámení se s podklady rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany ze dne 19. 2. 2019 vyplývá, že žalovaný předložil žalobci podklady zmiňované v předchozím odstavci, jakož i další podklady pro rozhodnutí ve věci. Současně s tím žalobci sdělil, že tyto podklady budou sloužit pro vydání rozhodnutí, dotázal se ho, zda se chce s obsahem těchto podkladů seznámit a vyjádřit se k nim a zda chce navrhnout jejich doplnění nebo uvést ještě jiné skutečnosti významné pro posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu. Nad rámec toho, co žalobce uvedl již při předchozím pohovoru, žalobce doplnil, že o situaci v Tunisku „ví své“ a že o tom, jak to v jeho vlasti chodí, se nikde nepíše. Kdyby se tam nyní vrátil, hned na letišti by byl zatčen a čekala by ho smrt. Všichni, kteří sloužili bývalému prezidentovi, zmizeli, nikdo o nich nic neví a pravděpodobně jsou po smrti. To údajně žalobce zjistil od svých příbuzných.
4. Dne 13. 6. 2019 vydal žalovaný v záhlaví označené rozhodnutí (dále jen „napadené rozhodnutí“). Žalovaný v něm dospěl k tomu, že žalobce neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že ve své vlasti vyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod, za kterou by byl pronásledován. Žalobce nebyl podle svých slov nikdy členem žádné politické strany ani jiné organizace. Ačkoliv pracoval pro synovce bývalého prezidenta, což žalobce chápe jako spojení s bývalým režimem a se „zločiny minulosti“, přímo se politikou nezabýval a dle jeho popisu činnost s žádnými politickými aktivitami ani nijak nesouvisela. Z jeho výpovědi ani nevyplývá, že by mu bylo v Tunisku nějaké politické angažmá připisováno. Má být stíhán za zcela konkrétní trestnou činnost, nesouvisející s politikou. Důvody žalobcem tvrzených obav ze zatčení, trestního stíhání či dokonce smrti v případě návratu do vlasti tedy nesouvisejí s důvody pro udělení azylu dle § 12 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). K tomu žalovaný doplnil, že dle zprávy MZV USA navíc neexistují žádné zprávy o tom, že by v Tunisku docházelo k věznění nebo zadržování osob z politických důvodů. Žalovaný nedospěl ani k tomu, že by žalobce mohl pocítovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu. Z informací o Tunisku žalovaným shromážděných shodně plyne, že

v Tunisku vládne demokratický režim. Občanská práva včetně právo na život jsou ústavně garantována. Tuniské úřady sice mohou využívat pravomocí plynoucích z mimořádného stavu a antiteroristických zákonů k omezování osobní svobody a svobody projevu, pohybu a shromažďování obyvatel, zvláštní opatření jsou však využívána jen proti osobám podezřelým z podpory teroristických či radikálně islamistických skupin, což však zjevně není případ žalobce. Ten sice slovy, že o situaci v Tunisku „ví své“, tyto informace rozporoval, ale žádné podklady, které by je vyvracely, nedoložil. Jeho tvrzení tak zůstala zcela nepodložená. Dále žalovaný uvedl, že spolupracovníků prominentů bývalého režimu byly v Tunisku tisíce, avšak ze shromážděných podkladů nijak nevyplývá, že by tato masa lidí čelila jakémukoliv pronásledování či že by snad tito lidé „mizeli“, jak žalobce uvedl. K tomu žalovaný odkázal na zprávu MZV USA, dle níž se neobjevily žádné zprávy o mizení osob, za nimiž by stály vládní úřady. Žalobcem deklarovaný strach z možného pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu proto žalovaný považuje za neopodstatněný. Žalovaný rovněž dále zkoumal, zda nejsou dány důvody zvláštního zřetele hodné pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny, nicméně z výpovědi žalobce ani z jiných zjištění neshledal, že by některému z rodinných příslušníků žalobce byla na území České republiky udělena mezinárodní ochrana. Žalovaný zkoumal též možnosti pro udělení humanitárního azylu, přičemž neshledal žádný důvod hodný zvláštního zřetele, pro který by žalobci měl být humanitární azyl udělen. Žalovaný neshledal ani žádný důvod pro udělení doplňkové ochrany, opět přitom odkázal na shromážděné podklady o zemi původu a na jejich základě došel k tomu, že není pravděpodobné, že by byl žalobce po návratu do vlasti vystaven mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání. Připustil sice, že z obstaraných podkladů vyplývá, že se tuniské bezpečnostní složky při zacházení se zadrženými a vězni v minulosti, především v souvislosti s bojem proti terorismu a extrémistickým organizacím, dopouštěly mnohdy nezákonností včetně fyzické agrese a mučení, avšak v poslední době země přijala řadu opatření k nápravě. Žalovaný též uvedl, že Tunisko sice stále patří mezi země, které možnost uložení trestu smrti za některé trestné činy nadále ponechávají ve své legislativě, ale ve skutečnosti ho lze počítat mezi ty země, kdy byl již trest smrti zrušen, neboť od roku 1991 nejsou tyto tresty prakticky vykonávány. Ukládány mohou být pouze za nejzávažnější zločiny a činy spojené s národní bezpečností, což však není případ žalobce. Jelikož žádný z rodinných příslušníků žalobce neměl v České republice udělenou doplňkovou ochranu, vyloučil žalovaný možnost udělení doplňkové ochrany též pro případ sloučení rodiny. Žalovaný tak neshledal žádný důvod pro udělení některého druhu mezinárodní ochrany.

5. Nadto žalovaný dále konstatoval, že žalobcova tvrzení o nebezpečí, které mu v Tunisku údajně hrozí, považuje za nevěrohodná. Žalobce totiž dle vlastních slov z vlasti vycestoval zcela legálně teprve rok po změně režimu a i po svém odchodu ze země v roce 2011 Tunisko následně ještě několikrát navštívil. Dokonce již v průběhu řízení o mezinárodní ochraně sám vešel ve styk se státními orgány své vlasti, když na zastupitelském úřadě Tuniské republiky požádal o vydání nového cestovního dokladu. Tyto skutečnosti dle žalovaného nijak neschvědí o jakékoli skutečné obavě žalobce z pronásledování v jeho zemi původu. Žádost o udělení mezinárodní ochrany podal žalobce teprve poté, co mu v České republice již nebylo přiznáno pobytové oprávnění.
6. Žalovaný rovněž upozornil na to, že Tuniská republika je s účinností od 23. 3. 2019 ve vyhlášce Ministerstva vnitra č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců (dále jen „prováděcí vyhláška“), zařazena mezi tzv. bezpečné země

původu. Avšak vzhledem ke skutečnosti, že žalobce podal žádost před účinností prováděcí vyhlášky, nemohl žalovaný na případ žalobce aplikovat § 16 odst. 2 zákona o azylu, který umožňuje jako zcela nedůvodnou zamítnout žádost o udělení mezinárodní ochrany tehdy, pokud žadatel přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu.

II. Obsah žaloby

7. Žalobce podal ke zdejšímu soudu dne 23. 7. 2019 správní žalobu proti napadenému rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Žalobce namítl, že žalovaný v řízení porušil § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), neboť žalovaný nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti a v rozsahu, který je nezbytný vzhledem ke konkrétním okolnostem případu. Dále měl žalovaný porušit § 50 odst. 2 a 3 správního řádu, neboť si neopatřil dostatek podkladů pro vydání rozhodnutí, a nevyšel tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Konečně má žalobce i za to, že žalovaný porušil § 14a zákona o azylu, neboť v případě návratu žalobce do vlasti mu hrozí nebezpečí vážné újmy.
8. Žalobce dále předeštel důvody, které vedly k tomu, že proti němu bylo v Tunisku zahájeno údajné trestní řízení. Zopakoval to, co uvedl již v průběhu správního řízení – že mu v případě návratu hrozí zatčení ihned na letišti a následně smrt, neboť pracoval pro příbuzného bývalého prezidenta. Nad rámec toho, co žalobce vypověděl v průběhu řízení před žalovaným, dále žalobce odkázal na zprávu o praxi v oblasti lidských práv v Tunisku za rok 2018, vydanou dne 13. 3. 2019 Ministerstvem zahraničních věcí USA, volně dostupnou v anglickém jazyce na žalobcem citované webové stránce. Z ní má vyplývat, že policie v Tunisku vystavovala zadržené krutému fyzickému zacházení. Ze zprávy má dále vyplývat, že vězení a detenční zařízení v Tunisku jsou pod úrovní mezinárodních standardů, zejména kvůli přeplněnosti a špatné infrastruktuře. Žalobce v žalobě cituje ještě další webovou stránku, na níž je rovněž v jazyce anglickém volně dostupná zpráva organizace Amnesty International ze dne 26. 2. 2019, pojednávající o lidských právech na Středním východě a v severní Africe v roce 2018, která má dle žalobce rovněž potvrzovat, že v Tunisku pokračuje špatné zacházení s vězni a mučení zadržených, nejčastěji během zatýkání a ve vazbě, přičemž velká většina stížností se nedostane ani před soud. Ve zprávě je popsán konkrétní případ, kdy se tunišští policisté na policejní stanici ve městě Ben Arous dopustili mučení zadrženého. Na základě toho je žalobce názoru, že se žalovaný nedostatečně zabýval tím, co by žalobci v případě návratu do vlasti hrozilo, proč se domnívá, že se žalovaný dopustil porušení shora uvedených ustanovení správního řádu a zákona o azylu.

III. Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný s námitkami proti napadenému rozhodnutí nesouhlasí. Ve svém vyjádření zrekapituloval průběh správního řízení a zopakoval své argumenty, které ho vedly k vydání napadeného rozhodnutí a nepřiznání mezinárodní ochrany žalobci, jenž dle názoru žalovaného podal žádost jen z toho důvodu, že mu bylo v České republice ukončeno příslušné pobytové oprávnění dle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů. Dále žalovaný doplnil, že Tuniská republika přijala řadu opatření k nápravě v oblasti zacházení s vězni, přičemž s mnoha zaměstnanci bezpečnostních orgánů, kteří porušovali zákon, bylo zahájeno soudní řízení či

jim byla uložena disciplinární opatření. Jelikož nebylo v průběhu správního řízení zjištěno, že by žalobci v zemi původu hrozilo reálné nebezpečí vážné újmy, navrhl žalovaný, aby žaloba byla zamítnuta.

IV. Ústní jednání

10. Při ústním jednání konaném dne 28. 12. 2020 účastníci setrvali na svých stanoviscích. Žalobce zdůraznil, že v ČR pobývá se svojí manželkou a do Tuniska se nevrátil, ani když mu před 14 dny zemřel otec. K odsouzení v ČR za drogovou trestnou činnost uvedl, že se věc stala jinak – oslovili jej policisté v civilu a on je dovedl na Václavském náměstí za osobou, která u sebe žádné drogy neměla.

V. Posouzení věci soudem

11. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou.
12. Při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí musel soud zohlednit článek 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), který vyžaduje, aby soudy prvního stupně přezkoumávající rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany postupovaly dle právního a skutkového stavu ke dni rozhodnutí soudu. Členské státy Evropské unie byly povinny výše uvedený závazek transponovat do vnitrostátního právního řádu do 20. 7. 2015 (viz čl. 51 odst. 1 procedurální směrnice), Česká republika však tuto transpozici neučinila, a proto má zmiňovaný článek přímý účinek a je třeba jej aplikovat i na nyní posuzovanou věc, neboť žádost o mezinárodní ochranu byla podána po datu 20. 7. 2015 (čl. 52 odst. 1 věta první procedurální směrnice).
13. Po přezkoumání napadeného rozhodnutí dle shora uvedených kritérií dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.
14. Soud se neztotožnil s obecnou žalobní námitkou, že by žalovaný nedostatečně vedl dokazování, že nezjistil stav věci způsobem, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti a že si neopatrčil dostatek podkladů a nevyšel tak ze spolehlivě zjištěného stavu věci, protože měl porušit rovněž § 14a zákona o azylu. Jak bylo podrobněji popsáno v rámci reprodukce správního spisu, žalovaný při svém rozhodování vycházel z dostatku relevantních podkladů.
15. Dle § 23c zákona o azylu podkladem pro vydání rozhodnutí mohou být zejména (kromě samotné žádosti, protokolu o pohovoru a výsledku šetření) přesné a aktuální informace z různých zdrojů o státu, jehož je žadatel o udělení mezinárodní ochrany státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství o státu jejího posledního trvalého bydliště.
16. Čl. 10 odst. 3 písm. b) procedurální směrnice prikazuje členským státům Evropské unie zajistit, aby při posuzování žádostí o mezinárodní ochranu byly získávány přesné a aktuální informace z různých zdrojů, například od Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu a Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) a od příslušných mezinárodních organizací pro lidská práva, týkající se obecné situace v zemích původu žadatelů a případně v zemích jejich průjezdu, a aby tyto informace měli k dispozici pracovníci odpovědní za posuzování žádostí a rozhodování o nich.
17. Soud je názoru, že žalovaný povinnosti obstarat přesné a aktuální informace o zemi původu žalobce dostál, když nashromáždil několik pro věc relevantních zpráv

vypracovaných různými institucemi, organizacemi a zahraničními státními orgány (Ministerstvo zahraničních věcí USA, nezisková organizace Amnesty International, Bertelsmannova nadace, mezinárodní nevládní organizace Human Rights Watch či americká nevládní nezisková organizace Freedom House). Rovněž analýza Odboru azylové a migrační politiky žalovaného vycházela z relevantních zdrojů – kromě výše uvedených institucí to byla třeba i veřejnoprávní média (ČTK). Většina analýz a zpráv byla vyhotovena v průběhu roku 2018, a nelze tedy dle soudu tvrdit, že by žalovaný vycházel ze zpráv neaktuálních, obsahujících obsoletní informace o žalobcově zemi původu. Žalobce ve správním řízení ani v soudním řízení konkrétně netvrdil, že by došlo od vypracování těchto zpráv k relevantní změně tamní situace a v čem tedy tyto informace přestaly být aktuální. Soud má za to, že žalovaný naplnil požadavky shora citovaného § 23c zákona o azylu, jakož i čl. 10 odst. 3 písm. b) procedurální směrnice, tj. obstarat přesné a aktuální informace o zemi původu žalobce.

18. Nyní k samotné interpretaci podkladů nashromážděných žalovaným a k závěru, který na jejich základě žalovaný učinil. Žalobce je názoru, že mu pro činnost, kterou měl ve vlasti v době před svržením bývalého prezidenta (pravděpodobně měl na mysli dlouholetého prezidenta Zín Abidín bin Alího, který počátkem roku 2011 po sérii protestů a demonstrací na funkci abdikoval) vykonávat pro synovce bývalého prezidenta, hrozí nejen vězení, ale dost možná i smrt, neboť tento osud stihl spoustu osob spojených s režimem, jenž padl spolu se jmenovaným prezidentem. Žalovaný dle jeho názoru porušil § 14a zákona o azylu, neboť žalobci hrozí v případě návratu do vlasti nebezpečí vážné újmy.

19. Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu „[d]oplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.“

Podle § 14a odst. 2 zákona o azylu „[z]a vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje

a) uložení nebo vykonání trestu smrti,

b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,

c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo

d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.“

20. Co se týče standardu důkazního břemene, soud vychází při zkoumání důvodnosti obav, že cizinec utrpí vážnou újmu, tj. pro hodnocení podmínek pro udělení doplňkové ochrany, z testu „reálného nebezpečí“ [naproti tomu v případě odůvodněnosti strachu z pronásledování podle § 12 písm. b) zákona o azylu, tj. pro hodnocení podmínek pro udělení azylu, z takzvaného testu „přiměřené pravděpodobnosti“]. Rozbořem těchto pojmů se Nejvyšší správní soud zabýval v rozsudku ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 - 82. Pokud jde o pojem reálného nebezpečí, uvedl k němu soud: „Reálným nebezpečím nutno rozumět, že ve významném procentu případů obdobných situací stěžovatele dojde k nežádoucímu následku, takže stěžovatel má dobré důvody se domnívat, že takovýto následek může s významnou pravděpodobností postihnout i jeho. [...] Test ‚reálného nebezpečí‘ je vůči stěžovateli přísnější než test ‚přiměřené pravděpodobnosti‘. Ani test ‚reálného nebezpečí‘ ale nedosahuje intenzity trestního standardu ‚nade vší pochybnost‘.“

21. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí výslovně nezabýval otázkou, zda je žalobcovo tvrzení o tom, že je proti němu vedeno trestní řízení, pravdivé. Uvedl však, že i sám žalobce připustil, že podobných „drobných spolupracovníků prominentů bývalého režimu“ byly tisíce, přitom ale z podkladů nevyplývá, že by tato masa lidí čelila jakékoliv vážné újmě, například ve formě zatýkání či snad zmizení nebo smrti. Napadené rozhodnutí je ale postaveno zejména na tom, že žalobci v případě návratu do Tuniské republiky a tamního trestního stíhání nehrozí vážná újma.
22. S ohledem na formulaci žaloby (žalobce se obává smrti a z kontextu žaloby též plyne jeho obava, že by s ním mohlo být zacházeno nelidským či ponižujícím způsobem, popřípadě že by mohl být mučen), soud přezkoumával, zda v případě žalobce neexistuje reálné nebezpečí vážné újmy dle § 14a odst. 2 písm. a) nebo písm. b) zákona o azylu.
23. Pokud jde o uložení nebo vykonání trestu smrti, vyhodnotil správně žalovaný, že uložení nebo výkon trestu smrti žalobci ve vlasti reálně nehrozí. Jak vyplývá shodně z podkladových materiálů, trest smrti sice stávající tuniská legislativa stále připouští, nicméně od počátku devadesátých let na něj bylo *de facto* uvaleno moratorium. Od roku 1991 tak v Tunisku nebyl vykonán žádný rozsudek smrti. Žalovaný též správně uvedl, že se ze shromážděných podkladů nikterak nepodává, že by osoby, které byly spojeny s minulým režimem, čelily jakémukoliv pronásledování jen na základě spolupráce s tehdejšími režimem či že by snad tito lidé „mizeli“.
24. Pokud jde o posouzení otázky, zda by žalobci v případě zatčení hrozilo reálné nebezpečí mučení, uvádí soud předně, že zprávy pojednávající o mučení a špatném zacházení zadržených osob a vězňů, které jsou volně dostupné na webových stránkách, na něž žalobce odkázal teprve v žalobě, obsahují informace, jež nevnesly do věci žádné nové světlo, neboť skutečnost, že v minulosti bylo zjištěno, že se příslušníci tuniských bezpečnostních složek dopustili hrubého pošlapání lidských práv, mučení a ponižování zadržených, vyplývá rovněž z podkladů, jež žalovaný před rozhodnutím ve věci nashromáždil. Ostatně sám žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí tyto excesy tuniských bezpečnostních složek neopomněl zmínit. Zároveň však uvedl také to, že Tunisko v poslední době přijalo sérii opatření vedoucích k nápravě. Ze zprávy MZV USA, kterou žalovaný citoval, se podává např. to, že v porovnání s předchozími léty došlo ke snížení případů mučení z důvodu implementace právní úpravy, která byla schválena v roce 2016 a stanovila zadrženým větší práva včetně přístupu k právnímu zástupci před soudním řízením. Vyplývá z ní též, že dle ministra spravedlnosti Tuniské republiky byla do osnov školení pro všechny nové zaměstnance nápravných zařízení přidána tzv. Mandelova pravidla (Standardní minimální pravidla OSN pro zacházení s vězni) a rovněž došlo k posílení povědomí o lidských právech. Dle tamějšího Generálního ředitele věznic a reintegrace došlo také v otázce povědomí o lidských právech ke značnému zlepšení díky školicím programům. Ze zprávy MZV USA též plyne, že tuniská vláda umožnila přístup do věznic nezávislým nevládním pozorovatelům, včetně místních i mezinárodních skupin zabývajících se lidskými právy, neziskovým organizacím, Mezinárodnímu výboru Červeného kříže, Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva a Nezávislé tuniské organizaci proti mučení. Tuniská liga pro lidská práva může provádět neoznamené návštěvy věznic a vydávat o podmínkách uvnitř věznic zprávy. Soud je na základě toho názoru, že ačkoliv v minulosti bylo opakovaně zdokumentováno, že k mučení zadržených došlo, v posledních letech – jak z podkladů žalovaným obstaraných vyplývá – jsou činěny kroky k předcházení těchto excesů. Ve zprávě MZV USA se dále mj. uvádí, že „[v]e *svém*

červeném dodatku ke zprávě Výboru OSN proti mučení (UNCAT) vláda uvedla, že zahájila 18 vyšetřování činů mučení, jichž se dopustili antiterorističtí důstojníci. V říjnu byla všechna vyšetřování v průběhu. Ministerstvo vnitra k měsíci říjnu uvedlo, že bezpečnostní inspektoři v rámci ministerstva obdrželi 76 případů fyzické agrese a špatného zacházení, jichž se dopustili důstojníci Národní gardy či bezpečnostní složky, a dalších 77 případů, kdy bezpečnostní složky překročily svou pravomoc. Po vyšetřování ministerstvo uložilo disciplinární opatření 295 zaměstnancům bezpečnostních orgánů a s 58 zaměstnanci bezpečnosti bylo zahájeno soudní řízení.“ Jakkoliv soud nezpochybňuje vážnost případů mučení a jakkoliv je současně názoru, že výše citovaná čísla nejsou absolutní, hovoří výše uvedené o tom, že k mučení a nelidskému zacházení se zadrženými či vězni již dochází výjimečně, nikoli systematicky, a navíc že případy, kdy k mučení dojde, jsou ze strany příslušných orgánů šetřeny. Dle názoru soudu tedy z podkladů, které žalovaný obstaral, nevyplývá, že by k mučení docházelo v současnosti ve významném procentu případů. Z citované zprávy dále vyplývá, že Tuniská republika činí řadu pokroků v posledních letech také v oblasti vězeňství (nad rámec výše uvedeného soud dodává např. zřízení tzv. Jednotky okamžité odezvy, jež je tvořena dvěma sty zaměstnanci dozorujícími nad výkonem práva, kteří byli vyškoleni k nenásilnému zasahování do bezpečnostních událostí v rámci vězeňského systému, snížení míry přelidněnosti věznic v roce 2016 ze 155 % na 114 %).

25. Tyto pokroky reflektuje právě skutečnost, že od 23. 3. 2019 bylo Tunisko Českou republikou zařazeno novelou prováděcí vyhlášky mezi bezpečné země původu (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 10. 2020, č. j. 10 Azs 232/2020 - 32).
26. Soud se proto ztotožnil se závěrem žalovaného, že žalobci ani v případě zadržení či věznění nehrozí reálné nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu.
27. Soud pro úplnost zdůrazňuje, že prostřednictvím azylového řízení nelze žádat o legalizaci pobytu v České republice, neboť pro takový účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje, konkrétně instituty podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2004, č. j. 7 Azs 117/2004 - 57). Žalobce si nemůže zvolit využití institutů zákona o azylu namísto zákona o pobytu cizinců, neboť mezinárodní ochrana je specifickým nástrojem ochrany lidí, kteří jsou ve své vlasti pronásledováni či ohroženi vážnou újmou, nikoli univerzálním nástrojem pro legalizaci pobytu. Byť výjimečně může být zásah do rodinného života důvodem pro udělení doplňkové ochrany (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2013, č. j. 5 Azs 7/2012-28), v posuzovaném případě žalovaný podrobněji vysvětlil, proč případným vycestováním žalobce nedojde k porušení čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (viz str. 11 napadeného rozhodnutí). Soud se s tímto posouzením ztotožňuje, ostatně žalobce proti němu v žalobě nevznáší konkrétní námitky.
28. Nad rámec přezkumu tak soud musí korigovat jen závěr žalovaného, že nebylo možné zvážit zamítnutí žádosti žalobce dle § 16 odst. 2 zákona o azylu. Dle tohoto ustanovení se jako zjevně nedůvodná zamítne žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. Důvodem, proč žalovaný podle tohoto ustanovení nemohl dle svého názoru postupovat, měla být skutečnost, že Tunisko bylo mezi tzv. bezpečné země původu vyjmenované v § 2 prováděcí vyhlášky zařazeno teprve ode dne 23. 3. 2019, tedy poté, co žalobce o mezinárodní ochranu zažádal. Soud

proto podotýká, že rozhodování správních orgánů podle skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí vyplývá přímo z povahy správního řízení, které směřuje k vydání správního rozhodnutí. Nejinak tomu je také v řízení o žádosti o mezinárodní ochranu. Proto tedy neohledně na skutečnost, že novela prováděcí vyhlášky vstoupila v účinnost teprve po podání žádosti žalobcem, měl žalovaný dle § 16 odst. 2 zákona o azylu postupovat, pokud žalobce dle jeho názoru neprokázal, že v jeho případě Tunisko za bezpečnou zemi původu považovat nelze. To však nic nemění na tom, že žalovaný vydal rozhodnutí, pokud jde o samotné zamítnutí žádosti, zákonné.

VI. Závěr a náklady řízení

29. S ohledem na výše uvedené soud uzavírá, že žádný z žalobních bodů neshledal důvodným, a protože zároveň nezjistil žádnou vadu, ke které by byl povinen přihlédnout i bez návrhu, rozhodl o zamítnutí žaloby (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
30. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl v řízení úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly. Z tohoto důvodu soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
31. Soud ve věci ustanovil tlumočnickem Ing. Rachida Khalila, který tlumočil při ústním jednání trvajícím méně než 1 hodinu. Za to mu náleží odměna podle § 17 odst. 1 vyhlášky č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška“), zvýšená o 20 % podle § 22 odst. 1 písm. a) a o 10 % podle § 22 odst. 1 písm. b) vyhlášky, tj. ve výši 455 Kč. Tlumočník dále účtoval náhradu cestovních výdajů ve výši 1 176 Kč za cestu autem z T. k soudu a zpět (194 km) při spotřebě 6,06 litrů na 100 km, k čemuž doložil kopii technického průkazu. Soud mu proto přiznal též požadovanou náhradu cestovního v souladu s § 28 vyhlášky. Celkem tak soud tlumočnickovi přiznal tlumočné ve výši 1 631 Kč, jež bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Praze do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Tyto náklady hradí stát (§ 36 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje,

vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 28. prosince 2020

Karel Ulík, v. r.
samosoudce